

Pl.: a verem két felső szavának cseréje **Mic-3-on (4.33. ábra)**:

	swap1	swap2	swap3	swap4	swap5	swap6
cy	MAR=SP-1;rd	MAR=SP	H=MDR;wr	MDR=TOS	MAR=SP-1;wr	TOS=H;goto(MBR1)
1	B=SP					
2	C=B-1	B=SP				
3	MAR=C	C=B	Várni kell!	Valódi függőség RAW – Read After Write! Elakadás		
4	rd	MAR=C	Várni kell!			
5			B=MDR			
6			C=B	B=TOS		
7			H=C	C=B	B=SP	
8			wr	MDR=C	C=B-1	B=H
9					MAR=C	C=B
10					wr	TOS=C
11						goto(MBR1)

Máté: Architektúrák7. előadás1

Hétszakaszú csővezeték: Mic-4 (4.35. ábra)

1. Az IFU a bejövő bájtfolyamot a dekódolóba küldi.

Máté: Architektúrák7. előadás2

2. A dekódoló a **WIDE** prefixumot felismeri, pl. **WIDE ILOAD** -ot átalakítja **WIDE_ILOAD** -dá: pl. 9 bites utasítás kód.

A dekódolóban van egy táblázat, amely minden utasításnak tudja a hosszát. Ez alapján el tudja különíteni az utasítás kódokat és az operandusokat.

Az operandusokat a léptető regiszterbe teszi, onnan tölti fel **MBR1**-et és **MBR2**-t.

Máté: Architektúrák7. előadás3

A dekódoló egy másik táblázata megmutatja, hogy a sorba állító egységben lévő **ROM** melyik címén kezdődnek a kódhoz tartozó mikroműveletek (μ műveletek). Az egyes **IJM** utasításokat megvalósító μ műveletek egymás után vannak a **ROM**-ban, az utolsónál a **Final** bit be van állítva.

Máté: Architektúrák7. előadás4

- A legtöbb μ műveletben nincs **NEXT_ADDRESS**.
- A legtöbb μ műveletben nincs **JAM** mező.
- A vezérlés átadó μ műveletekben a **Goto** bit be van állítva.

Máté: Architektúrák7. előadás5

3. A sorba állító egység a **ROM**-ból a **RAM**-ba másolja a μ műveleteket, amint van hely a **RAM**-ban. A kódhoz tartozó utolsó μ művelet **Final** bitje jelzi, hogy nincs több átmásolandó μ művelet.

Ha a μ műveletek között nem volt olyan, amelyik **Goto** bitje be volt állítva, akkor nyugtázó jelet küld a dekódolónak, hogy folytathatja a munkáját.

Néhány **IJM** utasítás (pl. **IFLT**) elágazást kíván. A feltételes μ műveletek speciális utasítások, ezeket külön μ műveletként kell megadni. Ezeknél be van állítva a **Goto** bit, tartalmazzák a **JAM** biteket is, továbbá egy a μ műveletek **ROM**-jába mutató indexet (**NEXT_ADDRESS**). Ez az index mutat arra a μ művelet sorozatra, amelyet a feltétel teljesülése esetén végre kell hajtani.

A **Goto** bit arra is szolgál, hogy a sorba állító egység le tudja állítani további utasítások dekódolását. Mindaddig nem lehet tudni, hogy melyik utasítás következik a feltételes utasítás után, amíg a feltétel ki nem értékelődött.

Máté: Architektúrák7. előadás6

7. előadás

1

IFLT offset

- Ha létrejön az elágazás, akkor a csővezeték nem folytatódhat. „Tiszta lapot” kell csinálni IFU-ban, a **dekódolóban**, majd az **offset**-nek megfelelő címtől folytatódik a betöltés.
- Ha az ugrás feltétele nem teljesül, akkor a **dekódoló** megkapja a nyugtázó jelet, és a következő utasítással folytatódhat a dekódolás.

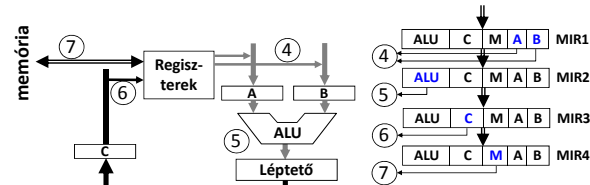
Máté: Architektúrák

7. előadás

7

Az adatutató 4 független **MIR** vezérli. Minden óraciklus kezdetekor **MIR1** feltöltődik a föltötte lévőből, **MIR1** pedig a **RAM**-ból.

4. **MIR1** az **A, B** regiszterek feltöltését,
5. **MIR2** az **ALU** és a léptető működését,
6. **MIR3** az eredmény tárolását,
7. **MIR4** pedig a memória műveleteket vezérli.

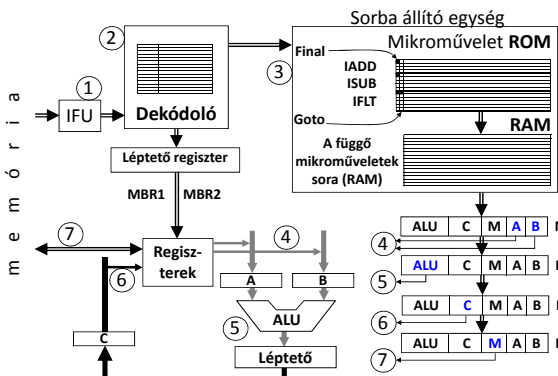

Máté: Architektúrák

7. előadás

8

Hétszakaszú csővezeték: Mic-4 (4.35. ábra)

Máté: Architektúrák

7. előadás

9

Az ábra ajánlott

IFLT offset programozása Mic-4-en, 1. kísérlet:

	iflt1	iflt2	iflt3	iflt4 (Final=1, Goto=1)
cy	MAR=SP=SP-1; rd	OPC=TOS	TOS=MDR	N=OPC; if(N) GOTO offset
1	B=SP			
2	C=B-1	B=TOS		
3	MAR=SP=C	C=B	Várni kell!	
4	rd	OPC=C	Várni kell!	
5			B=MDR	
6			C=B	B=OPC
7			TOS=C	C=B
8				if(N)
9				N PC=PC-1+MBR2; „tiszta lap”, majd a PC által mutatott címtől utasítás betöltés, ... #N MBR2 -t eldobni, folytatódhat a dekódolás

A 9. ciklus feladata túl bonyolult! **MBR2** - 1 előre kiszámítható.

Máté: Architektúrák

7. előadás

10

IFLT offset programozása Mic-4-en, 2. kísérlet:

	iflt1	iflt2	iflt3	iflt4	iflt5 (Final=1, Goto=1)
cy	MAR=SP=SP-1; rd	OPC=TOS	H=MBR2-1	TOS=MDR	N=OPC; if(N) GOTO offset
1	B=SP				
2	C=B-1	B=TOS			
3	MAR=SP=C	C=B	B=MBR2		
4	rd	OPC=C	C=B-1	Várni kell!	
5			H=C	B=MDR	
6				C=B	B=OPC
7				TOS=C	C=B
8					if(N)
9					N PC=PC+H; „tiszta lap”, majd a PC által mutatott címtől utasítás betöltés, ... #N folytatódhat a dekódolás

Az **IJVM** feltétlen ugrását a dekódoló is feldolgozhatja!

Máté: Architektúrák

7. előadás

11

Elágazás jövődölés (4.40. ábra)

Legkorábban a dekódoló veheti észre, hogy ugró utasítást kell végrehajtani, de addigra a következő utasítás már a csővezetékben van! Pl.:

Program	Címke	Gépi utasítás	Megjegyzés
if(i==0)		CMP i,0	összehasonlítás
		BNE else	feltételes ugrás
k=1; then:		MOV k,1	k=1
else		BR next	feltétlen ugrás
k=2; else:		MOV k,2	k=2
next:			

A **BR next** utasítással is probléma van!

Máté: Architektúrák

7. előadás

12

Elágazás jövődölés

Eltolás rés (delay slot): Az ugró utasítás utáni pozíció. Az ugró utasítás végrehajtásakor ez az utasítás már a csővezetékben van!

Megoldási lehetőségek:

- **Pentium 4:** bonyolult hardver gondoskodik a csővezeték helyreállításáról
- **UltraSPARC III:** az eltolás résben lévő utasítás végrehajtásra kerül(!). A felhasználóra (fordítóra) bízva a probléma megoldását, a legrosszabb esetben **NOP** utasítást kell tenni az ugró utasítás után.

Máté: Architektúrák

7. előadás

13

Elágazás jövődölés

Sok gép megjövendőli, hogy egy ugrást végre kell hajtani vagy sem.

Egy triviális jóslás:

- a visszafelé irányulót végre kell hajtani (ilyen van a ciklusok végén),
 - az előre irányulót nem (jobb, mint a semmi).
- Feltételes elágazás esetén a gép tovább futhat a jövődölt ágon,
- amíg nem ír regiszterbe vagy
 - csak „firkáló” regiszterekbe ír.

Ha a jóslat bejött, akkor minden rendben, ha nem, akkor sincs baj.

Több feltételes elágazás egymás után!

Máté: Architektúrák

7. előadás

14

Statikus elágazás jövődölés

A feltételes utasításoknak néha olyan változata is van (pl. **UltraSPARC III**), mely tartalmaz bitet a jóslásra. A fordító ezt a bitet valahogy beállítja.

Olyankor is statikus elágazás jövődölés történik, ha a processzor arra számít, hogy a visszafelé ugrások bekövetkeznek, az előre ugrások nem.

Máté: Architektúrák

7. előadás

15

Dinamikus elágazás jövődölés

Elágazás előzmények tábla (**4.41. ábra**), hasonló jellegű, mint a gyorsító tár. Lehet több utas is!

- Egy jövődölő bit: mi volt legutóbb,

Bejegyzés	Valid	Elágazási cím TAG	Elágazás volt/nem volt
N-1			
...			
3			
2			
1			
0			

Máté: Architektúrák

7. előadás

16

- Két jövődölő bit: mi várható és mi volt legutóbb.

Bejegyzés	Valid	Elágazási cím TAG	Jövődölő bitek
N-1			
...			
3			
2			
1			
0			

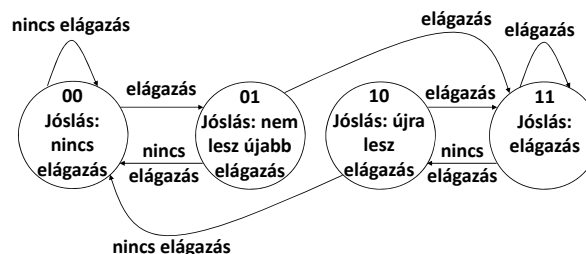
Ha egy belső ciklus újra indul, akkor az várható, hogy a ciklus végén vissza kell ugrani, pedig legutóbb nem kellett.

Máté: Architektúrák

7. előadás

17

A „várható” bitet csak akkor írja át, ha egymás után kétszer téves volt a jóslat.

Véges állapotú gép (FSM) 2 bites elágazás jövődölésre (**4.42. ábra**).

Máté: Architektúrák

7. előadás

18

- A táblázat a legutóbbi célcímet is tartalmazhatja.

Bejegyzés	Valid	Jövendő bit		Célcím
	Elágazási cím	TAG		
N-1				
...				
3				
2				
1				
0				

Ha az a jövendő, hogy lesz elágazás, akkor arra számít, hogy a legutóbb tárolt célcímre kell ugrani.

Máté: Architektúrák

7. előadás

19

Elágazás jövendő

- Figyeljük, hogy az utolsó k feltételes elágazást végre kellett-e hajtani. Ez egy k bites számot eredményez, és az elágazási előzmények blokkos regiszterében tároljuk. Ha a k bites szám megegyezik a táblázat valamely bejegyzésének a kulcsával (találat), akkor az ott talált jövendőt használja.

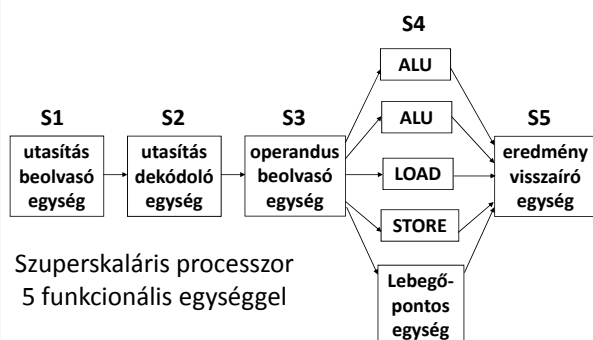
Meglepő, de elég jól működik.

Máté: Architektúrák

7. előadás

20

Szuperskaláris architektúrák (2. 6. ábra)

Máté: Architektúrák

7. előadás

21

Szuperskaláris architektúra esetén a dekódoló egység az utasításokat μ utasításokra darabolhatja. Legegyszerűbb, ha a μ utasítások végrehajtási sorrendje megegyezik a betöltés sorrendjével, de ez nem mindig optimális.

Függőségek

Ha egy utasítás írni/olvasni akar egy regisztert, akkor meg kell várja azon korábbi utasítások befejezését, amelyek ezt a regisztert írni/olvasni akarták!

Természetesen ugyanez μ utasításokra is érvényes.

Máté: Architektúrák

7. előadás

22

Függőségek

Egy utasítás nem hajtható végre az alábbi esetekben:

- RAW** (valódi) függőség (Read After Write):
Onnan akarunk olvasni operandust, ahova még nem fejeződött be egy korábbi írás.
- WAR** függőség (Write After Read):
Olyan regiszterbe szeretnénk írni az eredményt, ahonnan még nem fejeződött be egy korábbi olvasás.
- WAW** függőség (Write After Write):
Olyan regiszterbe szeretnénk írni az eredményt, ahova még nem fejeződött be egy korábbi írás.
Ne boruljon föl az írások sorrendje!

Máté: Architektúrák

7. előadás

23

Függőségek: nem olvashatjuk, aminek az írása még nem fejeződött be (**RAW**), és nem írhatjuk felül, amit korábbi utasítás olvasni (**WAR**) vagy írni akar (**WAW**).

Annak nincs akadálya, hogy onnan olvassunk, ahonnan egy korábbi olvasás még nem fejeződött be, tehát az olvasás utáni olvasás nem okoz függőséget. Nincs **RAR** függőség.

Máté: Architektúrák

7. előadás

24

Függőségek nyilvántartása: Regiszterenként egy-egy számláló, hogy hány alkalommal használják a végrehajtás alatt lévő utasítások a regisztert olvasásra illetve írásra.

Pl. Tegyük fel, hogy a dekódoló ciklusonként két utasítást tud kiosztani végrehajtásra (a valóságban 4-6 utasítást). Az n . ciklusban dekódolt utasítás végrehajtása legkorábban az $(n+1)$. ciklusban kezdődhet, és az $(n+2)$ -ben fejeződik be, de a szorzás csak az $(n+3)$ -ban.

Az utasítások indítása és befejezése az eredeti sorrendben történik!

C= ciklus, **K**=kiosztás, **B**=befejezés (~4.43. ábra).

Máté: Architektúrák

7. előadás

25

				Olvasott regiszterek									Írt regiszterek											
C	#	Dekódolt	K	B	0	1	2	3	4	5	6	7	0	1	2	3	4	5	6	7				
1	1	R3=R0*R1	1		1	1	1									1								
	2	R4=R0+R2	2		2	1	1									1	1							
2	3	R5=R0+R1	3		3	2	1									1	1	1						
	4	R6=R1+R4	-		3	2	1									1	1	1						
					RAW R4 miatt																			
3					3	2	1									1	1	1						
					I2 csak I1 után fejeződhet be																			
4					2	2	1											1	1					
					2	1	1												1	1				
					3																			
5			4			1	2			1	1									1				
	5	R7=R1*R2	5			2	1	1												1				
6	6	R1=R0-R2	-			2	1	1		1			WAR R1 miatt										1	1
7						1	1																	1
8					4																			
9					5																			
					6																			
	7	R3=R3*R1	-		1	1	1									1	0							
					RAW R1 miatt																			
					1	1	1									1	0							
10					1	1	1									1	0							
11					6																			
12					7																			
	8	R1=R4+R4	-			1	1		1								1							
					WAR R1 miatt																			

Máté: Architektúrák

7. előadás

26

					Olvasott regiszterek								Írt regiszterek							
C	#	Dekódolt	K	B	0	1	2	3	4	5	6	7	0	1	2	3	4	5	6	7
9	7	R3=R3*R1	-		1	1	1								1	0				
10					1	1			RAW R1 miatt						1	0				
11				6	1	1									1	0				
12			7																	
12	8	R1=R4+R4	-		1	1	1			WAR R1 miatt								1		
13					1	1												1		
14					1	1												1		
15				7																
16			8							2					1					
17										2					1					
18				8																

Máté: Architektúrák

Gyakorlásra

7. előadás

27

Máté: Architektúrák

Gyakorlásra

7. előadás

27

Néhány gép bizonyos (mikro)utasításokat átugorva függőben hagy, előbb későbbi utasításokat hajt végre, és később tér vissza a függőben hagyott utasítások végrehajtására (~4.44. ábra).

Az átugrott utasítások is okozhatnak függőséget!

Máté: Architektúrák

7. előadás

28

Sorrendtől eltérő végrehajtás (kezdés és befejezés) esetén (4.44. ábra)																								
			Olvasott regiszterek												Írt regiszterek									
C	#	Dekódolt	K	B	0	1	2	3	4	5	6	7	1	2	0	1	2	3	4	5	6	7	1	2
1	1	R3=R0*R1	1		1	1	1										1							
2	2	R4=R0+R2	2		2	1	1										1	1						
3	3	R5=R0+R1	3		3	2	1										1	1	1					
4	4	R6=R1+R4	-		3	2	1										1	1	1	0				
5	5	R7=R1*R2	5		3	3	2										1	1	1	0				
6	6	R1(S1)=R0-R2	6		4	3	3										1	1	1	0	1		1	
					2	3	2										1	1	0	1	1	1	1	

I4 nem indulhat **RAW** függőség (**R4**) **I2** miatt, de **adminisztrációt igényel**, hogy melyik regisztereket használja (függőséget okozhat az átugrott utasítás is!).

I5 megelőzheti **I4** –et.

I6 **R1=R0-R2** helyett **S1=R0-R2**. Az **S1** segéd (firkáló) regisztert használja **R1** helyett (**regiszter átnevezés**). Az eredményt később átmásolhatja **R1** -be, ha **R1** fölszabadult.

Máté: Architektúra Gyakorlásra 7. előadás 29

I4 nem indulhat RAW függőség (R4) I2 miatt, de **adminisztrációt igényel**, hogy melyik regisztereket használja (függőséget okozhat az átugrott utasítás is!).

I5 megelőzheti I4-et.

I6 R1=R0-R2 helyett S1=R0-R2. Az S1 segéd (firkáló) regisztert használja R1 helyett (regiszter átnevezés). Az eredményt később átmásolhatja R1-be, ha R1 főlzabadt.

Máté: Architektúrák

Gyakorlásra

7. előadás

29

			Olvasott regiszterek												Írt regiszterek											
C	#	Dekódolt	K	B	0	1	2	3	4	5	6	7	1	2	0	1	2	3	4	5	6	7	1	2		
1	1	R3=R0*R1	1		1	1	1																			
1	2	R4=R0+R2	2		2	1	1																			
2	3	R5=R0+R1	3		3	2	1																			
4	4	R6=R1+R4	-		3	2	1			0				RAW												
3	5	R7=R1*R2	5		3	3	2							IS megelőzi I4-et												
6	6	R1(S1)=R0-R2	6		4	3	3			0				WAR: R1 helyett S1												
				2	3	3	2			0																
4			4		3	4	2		1																	
	7	R3=R3*R1(S1)	-		3	4	2		1																	
					3	4	2		0	1				0												

I6 eredménye R1 helyett S1-ben képződik (regiszter átnevezés)!

A későbbi utasításokban R1 helyett S1-et kell használni!

I7 RAW és WAW függőség R3 miatt (I1), RAW függőség R1 (S1) miatt (I6), regiszter átnevezés miatt: R3=R3*R1 helyett R3=R3*S1

Máté: Architektúrák

Gyakorlásra

7. előadás

30

				Olvasott regiszterek														Írt regiszterek																
C	#	Dekódolt	K	B	0	1	2	3	4	5	6	7	1	2	0	1	2	3	4	5	6	7	1	2	0	1	2	3	4	5	6	7	1	2
1	1	R3=R0*R1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
2	2	R4=R0+R2	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
3	3	R5=R0+R1	3	3	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
4	4	R6=R1+R4	-	3	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
5	5	R7=R1*R2	5	3	3	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
6	6	R1(S1)=R0-R2	6	3	3	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
				2	3	3	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
4	7	R3=R3*R1(S1)	4	3	4	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
8	8	R1(S2)=R4+R4	8	3	4	2	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
				1	2	3	2	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
				3	1	2	2	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

I8 függőségek: R1-et I1, I3 olvassa (WAR), S1-be I6 ír (WAW), S1-et I7 olvassa (WAR), ezért R1=R4+R4 helyett S2=R4+R4 (mostantól R1 helyett S2 kell).

Máté: Architektúrák Gyakorlásra 7. előadás 31

		Olvasott regiszterek																Írt regiszterek															
C #	Dekódolt	K	B	0	1	2	3	4	5	6	7	1	2	0	1	2	3	4	5	6	7	1	2	0	1	2	3	4	5	6	7	1	2
1	R3=R0*R1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
2	R4=R0+R2	2	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
3	R5=R0+R1	3	3	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
4	R6=R1+R4	-	3	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
5	R7=R1*R2	5	3	3	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
6	R1(S1)=R0-R2	6	4	3	3	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
		2	3	3	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
4		4	3	4	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
7	R3=R3*R1(S1)	-	3	4	2	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
8	R1(S2)=R4+R4	8	3	4	2	0	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
		1	2	3	2	0	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
		3	1	2	2	0	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
5		6	2	1	0	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
6		7	2	1	1	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
		4	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
		5	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
		8	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
7	(R1=S2)																																
8																																	
9																																	
		7																															

Máté: Architektúrák

Gyakorlásra

7. előadás

32

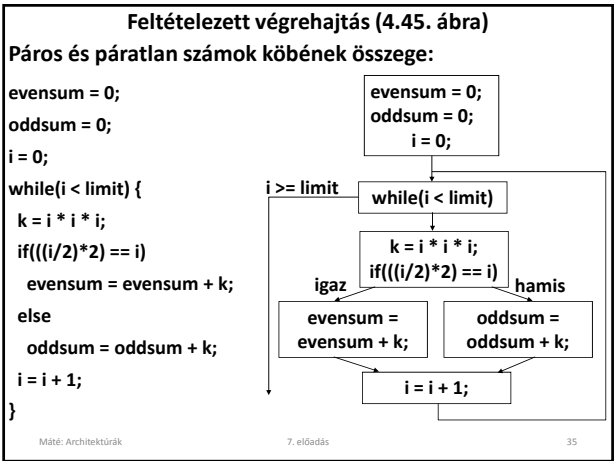
				Olvasott regiszterek																Írt regiszterek															
C	#	Dekódolt	K	B	0	1	2	3	4	5	6	7	1	2	0	1	2	3	4	5	6	7	1	2	0	1	2	3	4	5	6	7	1	2	
6				7		2	1	1	3	4					1	0	1							1	0	1						1	1	2	
				4		1	1	1	2						1	0	1							1	0	1						1	1		
				5				1	2						1	0	1							1	0	1						1	1		
				8				1							1	0	1							1	0	1						1	1		
7		(R1=S2)												1																					
8									1					1																					
9				7																															

I8 **R1(S2)=R4+R4** eredménye a 7. ciklusban átkerülhet **S2** –ből **R1**-be, de jobb, ha a hardver nyilvántartja, hogy hol van.

Máté: Architektúrák **Gyakorlásra** 7. előadás 33

A modern CPU-k gyakran titkos regiszterek tucatjait használják regiszter átnevezésre, hogy ezáltal kiküszöböljék a WAR és WAW függőségeket.

Máté: Architektúrák Gyakorlásra 7. előadás 34

Feltételezett végrehajtás (4.45. ábra)

Speculative Execution

Alap blokk (basic block): lineáris kód sorozat. Sokszor rövid, nincs elegendő párhuzamosság, hogy hatékonyan kihasználjuk.

Emelés: egy utasítás előre hozatala egy elágazáson keresztül (lassú műveletek esetén nyerhetünk vele). Pl. evensum és oddsum regiszterbe tölthető az elágazás előtt. Az egyik LOAD – természetesen – fölösleges.

Ha valamit nem biztos, hogy meg kell csinálni, de nincs más dolga a gépnek, akkor megteheti, de csak „firkáló” regiszterekbe írhat. Ha később kiderül, hogy kell, akkor átírja az eredményeket a valódi regiszterekbe, ha nem kell, elfelejti.

Máté: Architektúrák Gyakorlásra 7. előadás 36

Feltételezett végrehajtás (Speculative Execution)**Mellékhatások:**

- fölösleges gyorsító sor csere,
SPECULATIVE_LOAD: megpróbálja a betöltést a gyorsító tárból. Ha nincs ott, akkor földadja.
- **if(x>0) z=y/x;** Ha az osztást a feltétel ellenőrzése előtt végzi el a processzor (emelés), akkor **x=0** esetén csapda következik be 0-val való osztás miatt.
Megoldás: **mérgezés bit**. Emelés esetén a csapda csak akkor következik be, ha az emelt műveletet tényleg végre kell hajtani.

Máté: Architektúrák

7. előadás

37

Pentium 4 (2000. november)Felülről kompatibilis az **I8088**, ..., **Pentium III**-mal.29.000, ..., 42 → 55 M tranzisztor, 1,5 → 3,2 GHz,
63-82W, 478 láb (**3. 44. ábra**),

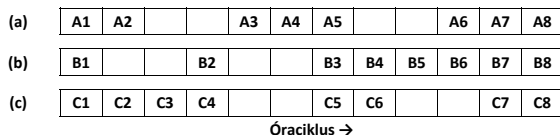
32 bites gép, 64 bites adat sín.

NetBurst architektúra.2 fixpontos **ALU**. Mindkét **ALU** kétszeres órajel sebességgel fut.Többszálúság (hyperthreading): 5% többlet a lapkán
~ két **CPU**.

Máté: Architektúrák

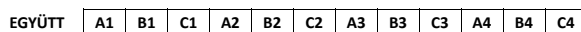
7. előadás

38

Többszálúság (hyperthreading, 8.7. ábra)

Az (a), (b) és (c) processzus külön futtatva az üres téglalapoknál várakozni kényszerül a memóriához fordulások miatt.

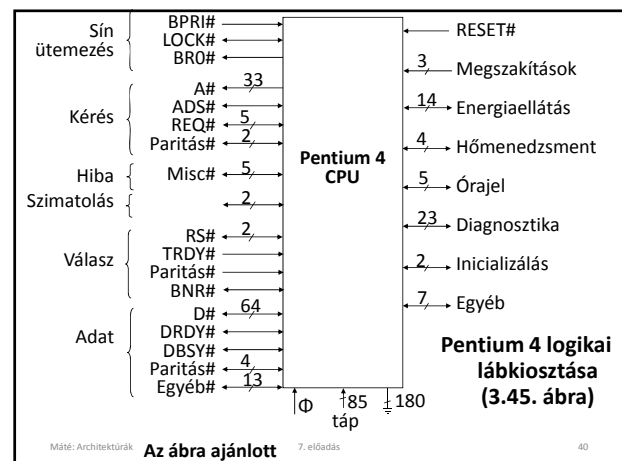
A többszálúság többszörözött regiszter készlet és némi szervező hardver hozzáadásával valósítható meg:

Máté: Architektúrák

7. előadás

39

Máté: Architektúrák

7. előadás

40

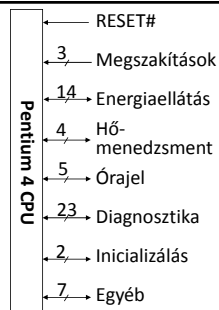
Pentium 4 logikai lábkiosztása (3.45. ábra)**RESET#**: a CPU alapállapotba hozatala,**Megszakítások**: régi vezérlő, és Advanced Programmable Interrupt Controller (**APIC**)

Különböző tápfeszültségek, alvási állapotok,

Jelzés 130° fölött, ...

Rendszersín frekvenciája,

...

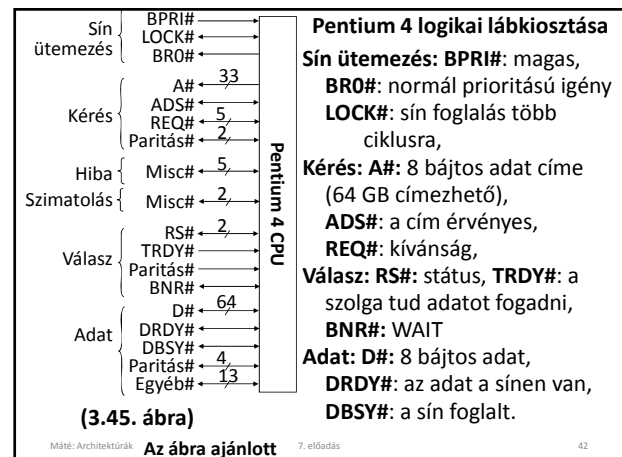

Máté: Architektúrák

Az ábra ajánlott

7. előadás

41

Máté: Architektúrák

7. előadás

42

Pentium 4

Gépi utasítások → **RISC** szerű μ műveletek sorozata, több μ művelet futhat egyszerre: szuperskaláris gép, megengedi a sorrenden kívüli végrehajtást is.

Máté: Architektúrák

7. előadás

43

Pentium 4

2-3 szintű belső gyorsító tár.

L1: **8 KB** adat, 4 utas halmaz kezelésű, írás áteresztő, 64 bájtos gyorsító sor. (utasítás) nyomkövető tár akár 12000 dekódolt μ művelet tárolására.

L2: **256 KB – 1 MB**, egyesített, 8 utas halmaz kezelésű, késleltetve visszaíró, 128 bájtos gyorsító sor. Előre betöltő egység.

Az Extrem Edition-ban **2 MB** (közös) **L3** is van.

Multiprocesszoros rendszerekhez szimatolás - snoop.

Máté: Architektúrák

7. előadás

44

Szimatolás – snoop

Minden processzornak van saját gyorsító tára.

Minden processzor figyeli a sínen a többi processzor memóriához fordulásait (szimatol). Ha valamelyik processzor olyan adatot kér, amely bent van valamely másik processzor gyorsító tárában, akkor ez a másik processzor a saját gyorsító tárából megadja a kért adatot, és letiltja a memóriához fordulást.

Máté: Architektúrák

7. előadás

45

Szimatolás – snoop

Ha minden processzornak **saját** írás áteresztő gyorsító tára van (**8.25. ábra**)

Esemény	Saját processzor	Többi processzor
Olvasás hiány	Olvasás a memóriából	Szimatolás
Olvasás találat	Olvasás a gyorsító tárból	
Írás hiány	Írás a memóriába	Ha az írandó szó a gyorsító tárban van, akkor érvényteleníti a gyorsító tár bejegyzést
Írás találat	Írás a gyorsító tárba és a memóriába	

A **Pentium 4** esetén **L1** az írás áteresztő gyorsító tár, a késleltetve visszaíró **L2** a „memória”.

Máté: Architektúrák

7. előadás

46

Feladatok

Milyen szakaszai vannak a **Mic-4** csővezetékének?

Mi a feladata a dekódoló egységnek?

Mi a feladata a sorba állító egységnek?

Mire szolgál a **Final** bit?

Mire szolgál a **Goto** bit?

Hogy történik **Mic-4**-en az adatút vezérlése?

Miért gyorsabb a **Mic-4**, mint a **Mic-3**?

Milyen speciális feladatokat kell megoldani **Mic-4** esetén a feltételes elágazásnál?

Máté: Architektúrák

7. előadás

47

Feladatok

Mit nevezünk függőségnek?

Milyen függőségeket ismer?

Mely függőségek oldhatók fel, és hogyan?

Hogy oldható meg sorrendtől eltérő végrehajtás esetén a függőségek nyilvántartása?

Máté: Architektúrák

7. előadás

48

Feladatok

Mit nevezünk elágazás jövődölésnek?
Milyen dinamikus elágazás jövődöléseket ismer?
Milyen statikus elágazás jövődöléseket ismer?
Mi az eltolási rés (**delay slot**)?
Hogy működik az eltolási rés szempontjából a **Pentium** és az **UltraSPARC**?
Mit jelent a sorrenden kívüli végrehajtás?
Mi az előnye a sorrendtől eltérő végrehajtásnak?
Mire szolgál a regiszter átnevezés?

Máté: Architektúrák

7. előadás

49

Feladatok

Mi a feltételezett végrehajtás?
Mit nevezünk emelésnek?
Mikor előnyös az emelés?
Milyen mellékhatásai lehetnek a feltételezett végrehajtásnak?
Mi a **SPECULATIVE_LOAD** lényege?
Mi a mérgezés bit?
Mi a többszálúság lényege, haszna?
Mik a többszálúság megvalósításának feltételei?
Mi a szuperskaláris gép lényege?

Máté: Architektúrák

7. előadás

50

Feladatok

Hogy érvényesül a **RISC** elv a **Pentium 4** esetén?
Milyen gyorsító tárákat használ a **Pentium 4**?
Jellemezze a **Pentium 4 L2** gyorsító tárát!
Mire szolgál az előre betöltő?
Mit jelent a szimatolás?

Máté: Architektúrák

7. előadás

51

Az előadáshoz kapcsolódó**Fontosabb témák**

Egy hét szakaszú szállítószalag: a Mic-4 csővezetéke
Elágazás, eltolási rés. Statikus és dinamikus elágazás jövődölés
Sorrendtől eltérő végrehajtás, szuperskaláris architektúra, függőségek, regiszter átnevezés
Feltételezett végrehajtás

Máté: Architektúrák

7. előadás

52